

Berlages aankomst in Indonesië. Beeld Berlage di Nusantara

Berlages Indonesiëreis uit 1923 is nog steeds actueel

Hanna Veltman | Gepubliceerd: 08 feb. 2024

'Het was een belangrijk man. Niet alleen als architect, maar ook als iemand die de tijd goed aanvoelde', aldus architect en onderzoeker Obbe Norbruis. Hij spreekt met presentator Raymon Hilkmann in de eerste aflevering van de vierdelige podcastreeks 'Berlage di Nusantara' ('Berlage in de archipel').

📄 Geef cadeau | 🗨️ Delen

In 1923 reisde Hendrik Petrus Berlage naar Indonesië. Een langgekoesterde droom van de 67-jarige architect die op dat moment zijn hoogtijdagen vierde. In 1914 had hij zijn definitieve ontwerp voor Plan Zuid in Amsterdam gepresenteerd. Terwijl hij naar de kolonie afreisde, werd het plan volop uitgevoerd.

Tijdens de reis van drie maanden hield Berlage een dagboek bij. Daarin noteerde hij zijn gedachten over de koloniale architectuur en samenleving die hij er ontdekte. Volgens de organisatie Berlage di Nusantara is daar ruim honderd jaar later nog veel van te leren.

De gasten. Beeld Berlage di Nusantara

Daarom brengt zij het dagboek opnieuw uit, samen met een podcast. De vier afleveringen gaan over de verschillende rollen van Berlage: 'De Reiziger', 'De Denker', 'De Criticus' en 'De Architect'. Samen zetten zij Berlage niet alleen neer als architect en stedenbouwkundige, maar ook als socialist en iemand met een kritische – maar terughoudende – blik op het kolonialisme.

Regisseur Raymon Hilkmann spreekt verschillende gasten uit allerlei velden: een architectuurhistoricus en bouwkundestudent, maar ook een zanger, reisleider en politicus. Als rode draad legt hij zijn gasten verschillende passages voor uit het dagboek. Sommigen vraagt hij om (architectuur)historische duiding. Anderen delen hun persoonlijke opvattingen en ervaringen.

“Berlage genoot van dat oorspronkelijke: de optelsom van bijdragen van iedereen aan dat stukje binnenstad”

— Obbe Norbruis

Surabaya

Zo zet Norbruis Berlages gespleten opvattingen over koloniale architectuur uiteen. Enerzijds vond hij het 'picturale' Surabaya prachtig. 'Berlage genoot van dat oorspronkelijke: de optelsom van bijdragen van iedereen aan dat stukje binnenstad.' Kortom: hij was gecharmeerd van de prekoloniale, rommelige stad, leert reisondernemer Emile Leushuis de luisteraar in de vierde aflevering.

Maar toen Berlage de opdracht kreeg structuur aan te brengen aan een stadsdeel, pakte hij dat aan 'alsof hij Amsterdam-Zuid aan het bouwen was: we moeten het helemaal opnieuw doen', vertelt Norbruis. Het geld was er niet voor, dus bleef de uitvoering van zijn rigoureuze plannen binnen de perken.

Berlage di Nusantara's te beluisteren via alle grote podcastaanbieders en berlagedinusantara.com.

Lees meer over

- BERLAGE
- MAATSCHAPPIJ EN CULTUUR
- MAGAZINE 2024 Q1
- MEDIA

Hanna Veltman

Redacteur

Hanna Veltman (1998) werkt als junior redacteur bij de Architect. Ze studeerde architectuur- en kunstgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen. Eerder liep ze stage op de redactie van de Architect.

Dit vind je misschien ook interessant

DE TEKENING
Met zijn handgemaakte architectuurtekeningen geeft Office Overzee...

WONINGBOUW
Puur ontwerpplezier in de transformatie van Bovenbouw Architectuur in...

UNSTUDIO
UNStudio ontwerpt grootste spaakloze reuzenrad ter wereld

BOUWEN MET AFVAL
Lxsy Architecten bewijst met 'Impact Hub Berlin' dat circulair bouwen...

Brand awareness creëren in de architectuursector?
Met de Architect bereik je méér
Download de Mediakit

de Architect – Thema: Architectuur

Ontvang eens per vier weken achtergronden, inspiratie en verdieping op het gebied van architectuur.

arjanti@gmail.com

Ik ben niet arjanti@gmail.com - Uitloggen

Abonneren Nieuwsbrieven

Veelgestelde vragen
Contact

Categorieën

Architectuur
Stedenbouw
Interieur

Platform

Printuitgave
Digimazine
ARC Awards
Projectbezoeken

Thema's

De werkende stad
Zorgzame architectuur
Van offline naar online
Hemels wonen
(Ge)bouwen met geschiedenis

Volg de Architect

Facebook
LinkedIn
Instagram
Twitter
Spotify